

Jordbruk och analysavdelningen
Mattias Gotting

Skrivelse

Datum
2026-03-31

Diarienummer
3.1.17-01678/2026

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Lägesrapport om marknadsläget i jordbrukssektorn den 31 mars 2026

Sammanfattning

Faktor	Senaste månaden	Senaste året
Världsmarknadspriser jordbruksprodukter	+0,9%	-1,0%
Världsmarknadspris för olja	+44,3%	39,8%
Svensk produktion – animalier		Mjök +4% Nötkött -12% Griskött -3%
Svenska produktpriser – vegetabilier	+0,4	-13,7%
Svenska produktpriser animalier	-1,2	+1,3%
Svenska produktionsmedelspriser	-0,6	-1,7%
Valutakurs SEK/USD	-3,8	+6,7%

Det oroliga läget i Mellanöstern har medfört snabbt stigande priser för energi på världsmarknaden. Priset gödning har följt efter eftersom naturgas är en viktig råvara vid tillverkning av kvävegödning. Priserna för jordbruksprodukter har också ökat sedan krigsutbrottet, det är särskilt priset för produkter som används för tillverkning av bioenergi som ökat. Produktionsförutsättningarna inför skörd 2026 ser bra ut i de flesta viktiga produktionsområdena. I EU har vädret varit gynnsamt under inledningen av växtsäsongen och trots en kall vinter bedöms det endast lokalt finns problem med utvintring.

Grundvattennivåerna för både små och stora magasin ligger under eller mycket under normala nivåer i de södra delarna av landet, speciellt i de sydöstra delarna av landet. I stora delar av Svealand och Norrland ligger nivåerna över de normala.

Vintern har varit kall och relativt snöfattig i delar av Sverige. Det kan ha orsakat skador på de höstsådda grödorna. Hur stor omfattning det blir på skadorna går inte att överblicka ännu.

Mjolkproduktionen nådde i januari 2026 sin högsta nivå på mer än tio år, däremot fortsatte nötkötts- och grisproduktionen att minska. Hittills har inte eventuella

negativa produktionseffekter av utbrottet av fågelinfluensa kunnat konstateras i statistiken över kycklingproduktion.

Jordbruksverkets sammanställning av animaliemarknadens utveckling 2025 visar att produktionen av kött totalt minskade med 0,7 procent. Försörjningsgraden var i princip oförändrad på knappt 70 procent, men nedbrutet på köttslag ökade den för matfågel och minskade för övriga köttslag.

Priserna för flera viktiga produktionsmedel för det svenska jordbruket har ökat kraftigt i pris sedan kriget Mellanöstern bröt ut. Det är främst priserna för gödning, diesel och foder som gått upp. Det råder inte någon brist på gödning på den svenska marknaden.

LRF:s konjunkturbedömning för kvartal 1 2026 visar på försämrade framtidsutsikter för flera produktionsgrenar. Det är jordbrukare med växtodling och mjölkproduktion som väntar sig försämrade konjunktur medan trädgårdsodlarna väntar sig en starkare konjunktur.

Swedbank och Ludvig & Co har publicerat Lantbruksbarometern för 2026. Lantbruksbarometern baseras på intervjuer med 1 000 jordbrukare under andra halvan av januari 2026. Lantbrukarnas upplevda lönsamhet är i stort sett oförändrad jämfört med 2025. Hälften av lantbrukarna upplever att lönsamheten är god och hälften anser att den är dålig. Mest nöjda med lönsamheten är gris- och mjölkproducenterna. Växtodlarna är fortfarande pessimistiska avseende lönsamheten. Lönsamhetsförväntningarna för det närmaste året är splittrade. Mjölkproducenterna förväntar sig en tydligt försämrade lönsamhet efter uppgången 2025. Stigande priser för produktionsmedel, särskilt gödning och diesel, samtidigt som produktpriserna inte följt med upp leder till försämrade lönsamhet

Omvärldsfaktorer

Krigsutbrottet i Mellanöstern i slutet på februari 2026 har lett till stor oro på de finansiella marknaderna och på marknaderna för råvaror. Det är i synnerhet priset på olja och naturgas som påverkats av det oroliga säkerhetsläget. Priset på olja har nästan fördubblats under den senaste månaden från 70 dollar/fat till 110 dollar/fat. Priserna har dessutom varierat kraftigt beroende på hur kriget förväntas utvecklas.

Naturgas är den viktigaste råvaran för tillverkning av kvävegödsel, det har medfört att priserna för handelsgödsel också ökat kraftigt. Marknadsläget för handelsgödsel har dessutom förvärrats av att en betydande del av världsproduktionen transporteras genom de områden som är krigsdrabbade.

Oron har också lett till att dollarns värde har förstärkts gentemot den svenska kronan. Under den senaste månaden har värdet på dollarn ökat från cirka 9,00

kronor till knappt 9,50 kronor. Även euron har förstärkts mot kronan, dock inte lika mycket.

Marknaderna för jordbruksprodukter har också förstärkts med stigande priser för spannmål och oljeväxter. Det är särskilt de jordbruksråvaror som kan användas för tillverkning av bioenergi, främst majs och raps, som stigit i pris. FAO:s livsmedelsprisindex har stigit med 0,9 procent i februari 2026 jämfört med samma månad 2025. Ökad risk för att transporter genom krigsområdet även kommer att drabba jordbruksprodukter har gjort att prisutvecklingen stagnerat under slutet av mars. På lite längre sikt är bedömningen att priserna för jordbruksprodukter åter kan stiga eftersom vårsådden på norra halvklotet kommer att minska eftersom lönsamheten riskerar att bli alltför dålig och att jordbrukarna håller tillbaka insatsen gödning och andra produktionsmedel på de arealer som vårsås.

Väderutsikterna är fortsatt gynnsamma i de viktigaste produktionsområdena i världen. Det har funnits viss oro för att kyla under vintern ska ha lett skador på de höstsådda grödorna i bland annat Östeuropa men hittills verkar effekterna blivit små. Det har även varit risk för torka i delar av USA men även i detta område verkar skadorna bli begränsade, men det finns fortfarande områden som ännu inte fått regn.

EU:s Joint Research Centre bedömer i sin senaste rapport att de höstsådda grödorna generellt sett är i bra kondition efter vintern. Det finns områden i de sydvästra delarna av EU där det finns vissa problem med för mycket nederbörd och vissa delar av de nordöstra delarna där det har regnat för lite. Trots en kall vinter bedöms skadorna på grödorna blivit små men det kan lokalt finns problem med utvintring i Polen och de baltiska länderna. I Frankrike överväger vissa jordbrukare att ersätta vårsådd av majs med solrosor eftersom denna gröda inte kräver lika mycket insatsvaror.

Världsmarknadspriserna för mejeriprodukter föll kraftigt under perioden september – december 2025 till följd av ökad produktion. Under inledningen av 2026 har priserna åter vänt uppåt

KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) för februari 2026 har ökat med 1,7 procent på årsbasis, det är en minskning jämfört med föregående månad. Höga elpriser bidrog till inflationstakten i februari.

Vädersituationen

Grundvattennivåerna små vattenmagasinen är för årstiden mycket under det normala i de sydöstra delarna av landet och under normal nivå även i andra delar av Götaland. I stora delar av Svealand och Norrland ligger däremot grundvattennivåerna över eller mycket över det normala. I stora vattenmagasin ligger grundvattennivå under eller mycket under normal nivå i stora delar av

Götaland men även i delar av kustområdena i Svealand och Norrland. I de inre och västra delarna av Svealand och Norrland ligger däremot grundvattennivån över den normala. Låga grundvattennivåer i början av växtsäsongen ökar risken för vattenbrist senare under sommaren. Påverkan på jordbruket beror till stor del på hur vädret utvecklar sig under fortsatt vår och sommar. Det är svårt att i nuläget bedöma hur vattentillgången kommer att påverka jordbruket under den kommande växtsäsongen.

Låga grundvattennivåer och grundvattenbrist påverkar främst möjligheterna för vattenförsörjning till animalieproduktion men även de delar av växtodlingen som är beroende av grundvatten för bevattning. Olika former av animalieproduktion finns i hela landet. Den grundvattenbaserade bevattningen finns främst i landets sydöstra delar, inklusive östra Skåne. I en situation med vattenbrist är risken störst för dem som saknar tillstånd för sitt vattenuttag

Produktion, priser och handel i Sverige

I stora delar av landet var vintern 2025/26 kallare än normalt och i vissa områden var snötäcket tunt. Det brukar medföra risk för skador på höstsådda grödor. Det är ännu tidigt att ge en heltäckande bild över hur grödorna klarat vintern. Det har redan kommit in rapporter om att höstsådda grödor skadats och att omsådd kommer att krävas. I nuläget verkar det som att höstkorn är en gröda som drabbats förhållandevis hårt.

Vårsådden har tagit sin början på lätta jordar i de södra delarna av landet.

Skörden av spannmål 2025 blev mycket stor vilket innebär att en större mängd spannmål än normalt kommer att exporteras. Ofördelaktig valutakursutveckling och hård konkurrens på världsmarknaden har dämpat den svenska exporten. Det har dock skett en stor utlastning av korn på drygt 30 000 ton till Turkiet under februari 2026.

Baserat på drygt hälften av årets SAM-ansökningar finns det i nuläget inte något som tyder på några större förändringar i odlingen av olika grödor. En större höstsådd av spannmål kompenserar för en viss minskning av vårspannmålen. Det väntas även ökad odling av våroljeväxter, fabrikspotatis och proteingrödor, däremot väntas odlingen sockerbeter att minska. Den trädade arealen väntas också bli mindre jämfört med förra året.

Mjolkproduktionen i januari 2026 ökade med fyra procent jämfört med samma period förra året, produktionen av ekologisk mjölk ökade med två procent. Mjolkproduktionen i januari 2026 var den högsta en enskild januari på mer än tio år. Slakten av grisar minskade med tre procent i januari 2026 och slakten av nötkreatur minskade med tolv procent jämfört med januari 2025. Slakten av fjäderfä minskade något, effekterna av utbrottet av fågelinfluensa har ännu inte fått

fullt genomslag i produktionsledet. Enligt uppgifter från branschen finns det stallar som står tomma på grund av brist på kycklingar. Semineringarna av suggor har ökat under februari 2026 med nästan fem procent, semineringarna av mjölkkor har däremot minskat under inledningen av 2026.

Jordbruksverkets sammanställning av animaliemarknadens utveckling 2025 visar att produktionen av kött totalt minskade med 0,7 procent. Försörjningsgraden var i princip oförändrad på knappt 70 procent, men nedbrutet på köttslag ökade den för matfågel och minskade för övriga köttslag.

Arla har sänkt producentpriset för mjölk under flera månader i rad under senare delen av 2025 och under inledningen av 2026. För mars 2026 behöll Arla priset oförändrat jämfört med februari 2026. Priset för ekologisk mjölk sänktes däremot för mars 2026, sett över en längre tidsperiod är dock prissänkningen för ekologisk mjölk betydligt mindre än för konventionellt producerad mjölk. Producentpriset för mjölk är i nuläget på ungefär samma nivå som för två år sedan, jämfört med toppnivån har priset sänkts med nästan två kr/kg.

Producentpriserna för nötkött höjdes av flera slakterier under februari 2026 men har legat stilla under mars. Några slakterier har sänkt producentpriserna för smågrisar och griskött under mars 2026.

Produktprisstatistik i Sverige och EU

Jordbruksverkets producentprisstatistik omfattar tiden till och med januari 2026. Producentpriserna, avräkningsprisindex, minskade under perioden januari 2025 – januari 2026 med 8,5 procent. Priserna för vegetabilieprodukter minskade med 16,5 procent och priserna för animalier minskade med 1,7 procent. Bland enskilda produkter ökade priset för frukt och bär med 21 procent, för nötkött med 31 procent och för griskött med 2 procent. Producentpriserna för potatis har minskat med 40 procent, för spannmål med 28 procent, för oljeväxter och mjölk med 20 procent.

I senare led av livsmedelskedjan ökade priserna i livsmedelsindustriledet med 45,7 procent och KPI för livsmedel ökade med 3,3 procent. Livsmedelspriserna steg mer än KPI totalt sett.

De svenska producentpriserna för både griskött och nötkött ligger allra högst jämfört med övriga medlemsländer i EU. Trots att det svenska producentpriset för mjölk sänkts under avslutningen på 2025 ligger det svenska priset fortfarande högre än genomsnitt för medlemsländerna i EU.

Produktionsmedelspriser

Gödningpriserna har stigit kraftigt till följd av krigsutbrottet i Mellanöstern. Prisuppgången beror både på stigande råvarupriser för naturgas, som är en viktig

råvara vid tillverkning av kvävegödsel, samt att en betydande del transportererna av gödning sker i det krigsdrabbade området. I EU var priserna höga jämfört med andra delar av världen redan innan krigsutbrottet till följd av de tullar som tas ut på gödning från Ryssland och Belarus samt på grund av den klimatavgift som planeras att tas ut på importerad gödning. För att mildra effekterna av de höga priserna har Kommissionen beslutat att ta bort tullen för kvävegödselmedel under ett år; med undantag för varor från Ryssland och Belarus. Ryssland har beslutat att begränsa exporten av kvävegödsel från och med slutet av mars och en månad framåt för att inte riskera brist under vårbruket. Även Kina har beslutat att begränsa sin export av gödning.

Direkt i samband med krigsutbrottet meddelade Lantmännen sina kunder att försäljningsstopp skulle införas för vissa kvävegödselmedel. Redan efter ett dygn kunde handelsstoppet hävas men priserna har stigit kraftigt de senaste veckorna. För kvävegödsel har priserna gått upp med nästan 20 procent. I nuläget verkar det inte som att det råder någon brist på gödning på den svenska marknaden.

Gödselmedelstillverkaren Cinis som gick i konkurs tidigare i år har sålts till ett belgiskt företag vilket kan leda till tillverkningen kommer att fortsätta.

Det osäkra läget på marknaderna har också lett till stigande priser för bland annat foder och diesel. Priset på diesel har stigit med 6–7 kr/l vid pump.

Produktionsmedelsprisstatistik Sverige

Jordbruksverkets prisstatistik omfattar perioden till och med januari 2026. Produktionsmedelsprisindex har under perioden januari 2025 -januari 2026 minskat med 2,2 procent. Bland enskilda produktionsmedel har priserna för foder fallit med 14,3 procent och energipriserna har fallit med 1,5 procent, gödningspriserna har gått upp med 3,8 procent.

Smittskydd

Blåtunga

Sjukdomsutbredning: Sverige – Inga BTV-3 positiva sjuka djur diagnosticerades i Sverige under 2025 men efter säsongen konstaterades att tyst smittspridning har skett, det smittade området i Sverige har utökats något. Anledningen till att smittspridningen skett utan att upptäckas under 2025 är okänd. Samma mönster sågs även i Norge och Danmark. En årlig fluktuation av antalet svidknott kan tänkas ha en betydelse. I Finland har djur (två ovaccinerade djur) nu hittats med antikroppar mot BTV-3. BTV-3 och andra BTV serotyper fortsätter att sprida sig inom EU.

Frivillig vaccinering av nötkreatur, får och getter har utförts i varierande grad i Sverige. I de södra länen uppgår antalet registrerat vaccinerade nötkreatur till mellan 15-37 procent av de totala antalet nötkreatur i varje län. För får är motsvarande siffra mellan 15-22 procent. Vaccination skyddar endast de vaccinerade djuren. Vaccinationstäckningen är för låg för att stoppa smittspridning.

Lönsamhet

LRF har redovisat grönt index för kvartal 1 2026. Jämfört med föregående kvartal visar index på en försämrad förväntan om konjunkturutvecklingen. Det är särskilt företag med växtodling och mjölkproduktion som ser mörkt på framtiden. Företag med trädgårdsproduktion ser däremot mer positivt på utvecklingen.

Swedbank och Ludvig & Co har publicerat Lantbruksbarometern för 2026. Lantbrukarnas upplevda lönsamhet är i stort sett oförändrad jämfört med 2025. Hälften av lantbrukarna upplever att lönsamheten är god och hälften anser att den är dålig. Mest nöjda med lönsamheten är gris- och mjölkproducenterna. Växtodlarna är fortfarande pessimistiska avseende lönsamheten. Lönsamhetsförväntningarna för det närmaste året är splittrade. mjölkproducenterna förväntar sig en tydligt försämrad lönsamhet efter uppgången 2025. Köttproducenterna är mer optimistiska och lönsamhetsindexet väntas stiga från höga nivåer medan växtodlarna förväntar sig en liten förbättring från mycket låga nivåer. Investeringarna i djurstallar ökade något under 2025 men verkar ta fart under 2026, det är de stora företagen som investerar medan de mindre mjölkföretagen istället planerar för avveckling. Den senaste tidens snabba kostnadsökning för särskilt gödning och diesel innebär högre produktionskostnader. Antas en kostnadsökning för kvävegödsel med 20 procent och 10 procent för övriga gödselmedel innebär det ökade kostnader för gödning med 600–700 kr/ha för stråsäd. Dieselprierna har gått upp med 6- kr/l, vid en förbrukning på 10 l/ha ger det en kostnadsökning med 60–70 kr/ha. Priset för spannmål har gått upp något men hittills är prisökningarna mycket begränsade. Det innebär en försämrad lönsamhet per hektar med 700–800 kr/ha, i ett läge där lönsamheten var svag redan innan den senaste tidens prisuppgång.

I detta ärende har ställföreträdande avdelningschefen Jonas Fjertorp beslutat. Mattias Gotting har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Bengt Johnsson, Lena Niemi Hjulfors, Helena Elofsson och verksjuristen Jacob Landsjö deltagit.

Jonas Fjertorp

Mattias Gotting

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.